

Det gode projekt!

Bjarne Ibsen

'Hoved-VEJENE' i dansk idrætspolitik

- *Økonomisk støtte til foreningsidræt*
 - Folkeoplysningslov,
 - Statsstøtte til idrætsorganisationer

- *Kommunal finansiering af de fysiske rammer*
 - Kommunale udbygning af idrætsfaciliteter
 - Kommunal drift af idrætsfaciliteter.
 - Dækning af hovedparten af udgiften til privat ejede anlæg
 - Lokale- og Anlægsfonden

De to nye 'Side-VEJE'

- **Projektstøtte og partnerskaber**
 - Støtte fra statslige puljer, kommuner og fonde til aktiviteter der især tager sigte på
 - idrætssvage grupper
 - nye aktiviteter og ideer
- **Område-indsatser**
 - Plan for udbygning af faciliteter
 - Udvikling af nye aktiviteter til nye behov
 - Partnerskaber / samarbejde
 - Lokal koordinering

Fra 'top down' til 'bottom up'

- I 1970'erne forsvandt den stærke tro på forestillingen i de skandinaviske velfærdsstater om at central politik og planlægning baseret på forskning fører til et bedre samfund (top down)
- I stedet opstod ideen om at man i højere grad måtte eksperimentere sig frem til de gode løsninger (bottom up)
 - Decentralisering
 - Mangfoldighed frem for ensretning
 - Demokrati frem for eksperter
 - Løsninger må udvikles tæt på praksis

Alternativernes årtier (70'erne og 80'erne)

- Alternative samlivsformer
- Nye behandlingsformer (fx for stofmisbrugere)
- Nye ledelsesformer (bl.a. kollektiv ledelse)
- Nye produktionsformer
- Nye skoleformer (fx lilleskolerne)
- Nye pædagogiske idealer (bl.a. arbejds- og projektpædagogik)
- Alternative boformer (fx beboer- og aktivitetshuse)
- 'Alternativ idræt'
- Alternative huse og 'bevægelseshuse'

Forsøgs- og udviklingsprogrammer, bl.a.

- Sociale udviklingsprogram (SUM)
 - 10-punkts programmet for folkeoplysning (1985-88)
 - 7-punkts programmet for skolens udvikling (derunder skolens som lokalt kulturcenter) (1987)
 - Idrætspolitisk idéprogram (IPIP) (1998)
-
- ✓ Store brede programmer
 - ✓ Central komité (uafhængig af ministeriet) bestemte, hvem der kunne få penge
 - ✓ Sigtet med programmet var efterfølgende lovgivning
 - ✓ Omfattende evaluering

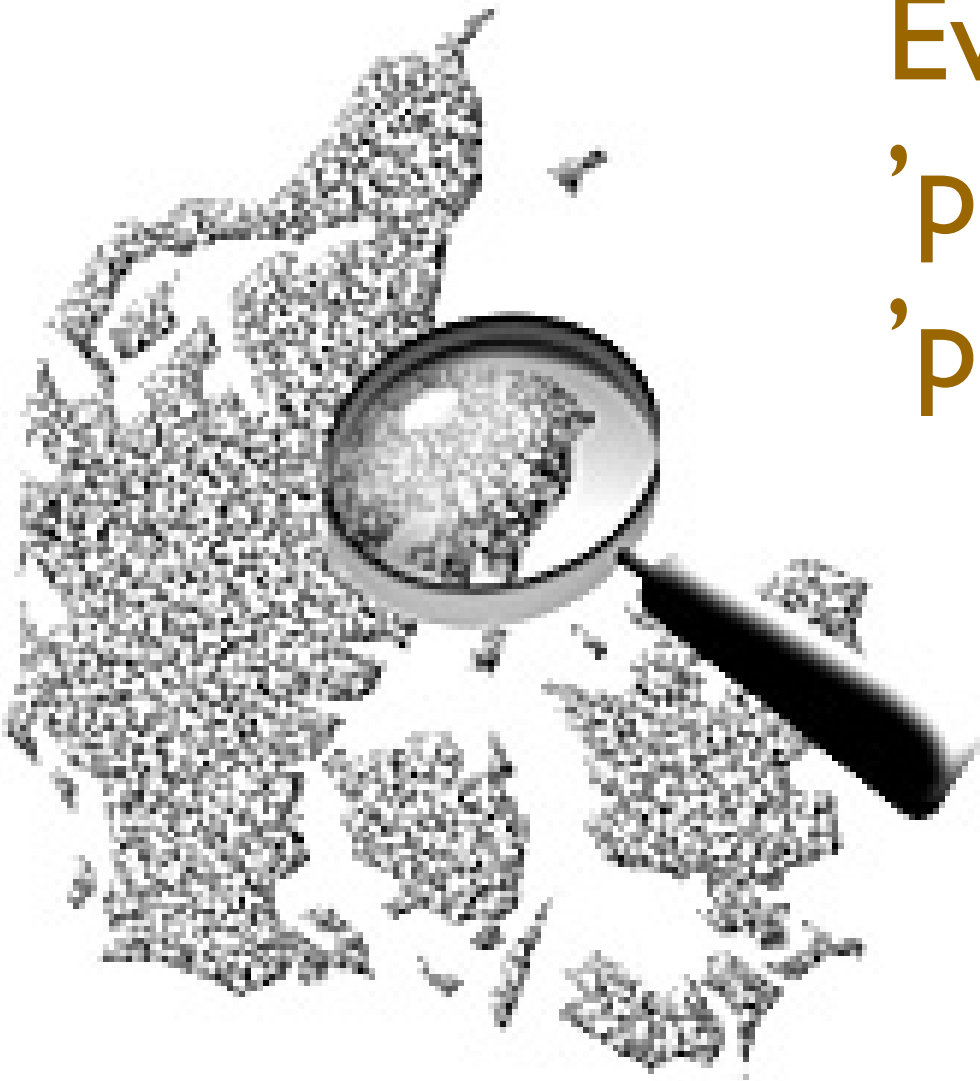

Afløst af målrettede statslige puljer

- De store forsøgsprogrammer blev afløst af en anden typer programmer, fx:
 - Børn og unge i bevægelse
 - Unge nydanskernes deltagelse i idræts- og foreningslivet
 - Integration gennem deltagelse i idræts- og foreningslivet
 - Idræt for ældre
 - Idræt for vanskeligt stillede børn
 - Forebyggelse mod overvægt
 - Gang i Danmark
 - Breddeidrætskommuner
- Adskiller sig fra de store programmer ved at være
 - Meget mindre (ofte få millioner kr.)
 - Tager sigte på at realisere centralt bestemte mål
 - Mindre vægt på 'forsøg' og mere vægt på at 'udvikle idrætten' som staten ønsker det
 - Administreres i ministeriet men sigter ikke på efterfølgende lovgivning
 - Evaluering af om målene for programmet opnås (effekt mål)

Evaluering af 'projekter' og 'programmer'

Gennemførte evalueringer

Store idrætsprogrammer:

- Idrætspolitisk idéprogram

Fysisk aktivitet og sundhed for voksne:

- Motion og Kost på Recept i Københavns Kommune
- Gå i Gang
- København – en by i bevægelse / Københavns Kommune

Partnerskab mellem skole / SFO og foreninger om fysisk aktivitet for inaktive børn:

- Modelprojektet – Børn og unge i bevægelse i Fyns Amt
- Børn og bevægelse på Bornholm
- Fritid til bevægelse – Århus
- Rend og Hop / Varde Kommune
- Sunde vaner fra barnsben / Vejle Kommune
- Multiminien / Greve Kommune
- Grib Chancen / Idrætspolitisk Forum Fyn
- Go Active / DGI Byen
- Bevæg dig sund og glad / Esbjerg Kommune
- Skolesport – partnerskab mellem skole og idrætsforening for idrætssvage børn

Idræt for socialt udsatte

- Samlet evaluering af hele puljen (50 projekter)

Erfaringer fra sådanne 'programmer'

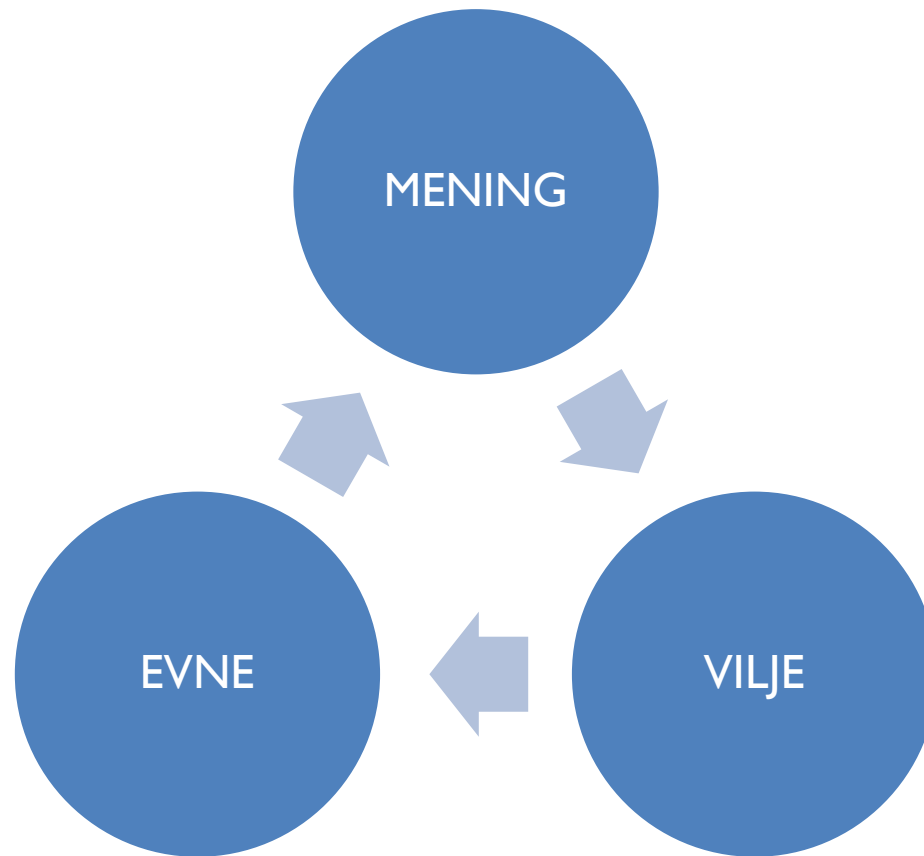
- Deltagerne og 'projekt ejerne' vurderer generelt projektet positivt.
- Når sjældent de opstillede mål for rekruttering.
- Har svært ved at rekruttere målgruppen.
- Svært at påvise en signifikant effekt (fx øget fysisk aktivitet, vægttab, bedre integration)
- Partnerskaber mellem idrætsforeninger og skole / SFO kommer sjældent til at fungere.
- Når pengene hører op, stopper projektet som regel, og erfaringerne fra projektet forsvinder hurtigt.

Hvorfor ofte ikke en succes?

- Opstiller urealistiske mål og succeskriterier.
- Som regel er projekterne for små og for kortvarige til at have en effekt.
- Bliver sjældent en integreret og prioriteret del af foreningen, institutionen eller forvaltningen.
- Mangler ofte en 'projekt-metode'
- For lille overførelse og videreførelse af erfaringerne fra et projekt til andre projekter.
- De overordnede mål for projekterne svarer ikke til foreningernes mål og selvforståelse

Det gode projekt

'Mening'

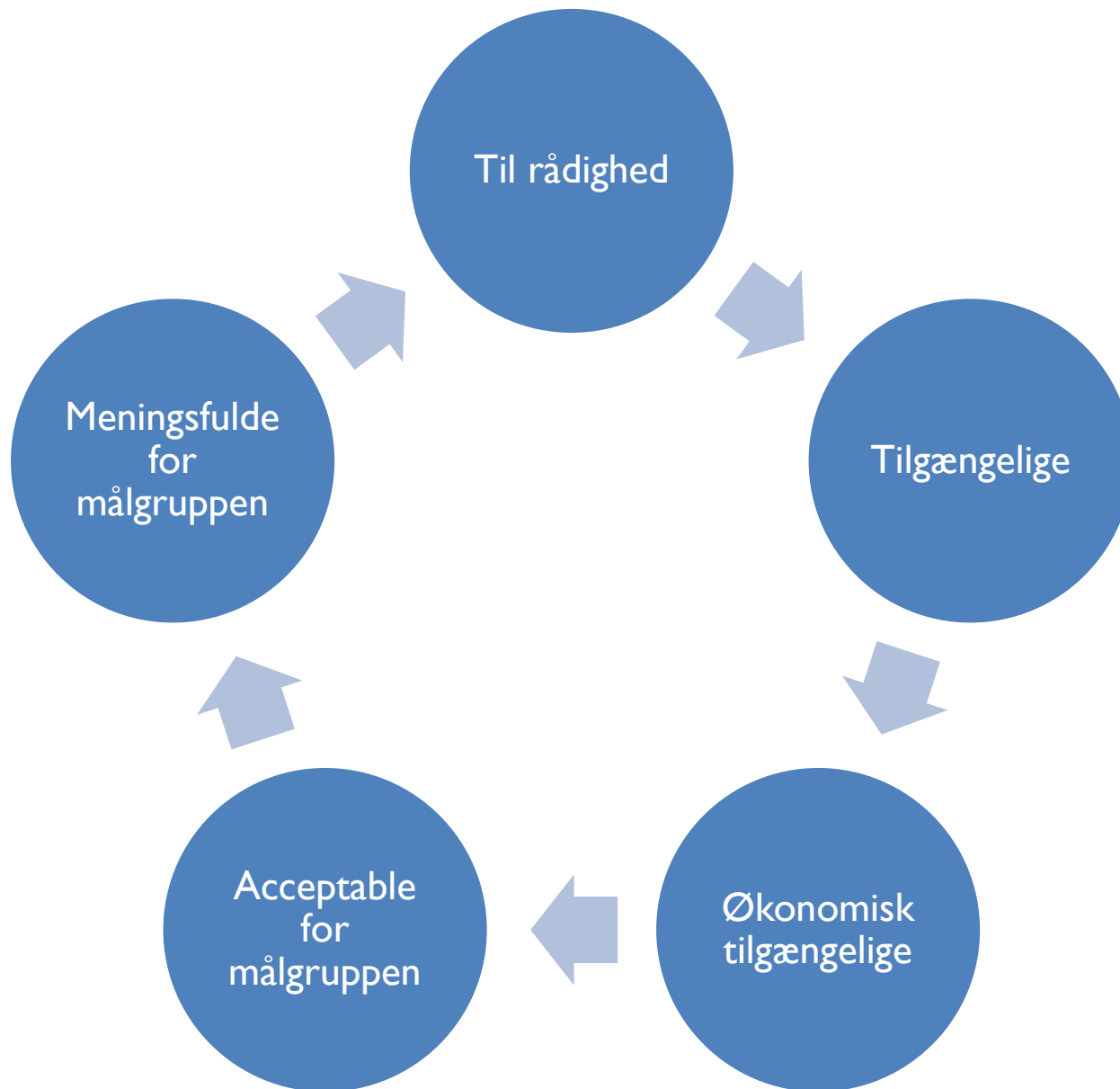
- Skal give '*mening*' for
 - dem som står for projektet
 - foreningen / institutionen
 - samarbejdspartnere
- De involverede skal have '*forståelse*' for problemstillingerne
- Det tillægges '*betydning*', noget man 'brænder for'
 - Ikke kun '*strategisk*'
 - Ildsjæle skal stå bag projektet
- Tydeliggøre mål og målgruppe
- Men '*den gode vilje*' er ikke nok.

'Vilje'

- Foreningen / institutionen / samarbejdspartneren skal prioritere indsatsen
 - Økonomisk
 - Ikke være afhængig af én ekstern donor
 - Selv afsætte midler dertil
 - Tidsmæssigt (afsætte 'tid' dertil)
 - Organisatorisk og lokalt forankret
 - Må ikke kun afhænge af en eller få ildsjæle i organisationen
 - Må ikke være underordnet andre mål og aktiviteter
 - I forhold til andre mål og aktiviteter
- Ville fortsætte projektet, når ekstern støtte hører op

'Evne'

- 'Erfaring' med problemstillingen / målgruppen / aktiviteten
- Viden / indsigt i målgruppen, målgruppen, problemstillingen
- En vis pædagogisk indsigt / erfaring (projektmetode)

Til rådighed ('available')

- At målgruppen kender til aktiviteten / tilbuddet
- Kræver ofte et mere opsøgende arbejde end normalt
- At aktiviteten opleves som realistisk i den konkrete livssituation
- Midlertidige projekter skaber let en usikkerhed

Tilgængelig ('accessible')

- Aktiviteten opfattes som en reel mulighed
- I sammenhænge hvor målgruppen kommer
 - fx en fritidsklub eller et boligområde
- Forankres i omgivelser, som er kendte og trygge for målgruppen
- Et tilhørsforhold og en tillid til de mennesker, som står for aktiviteten

Økonomisk tilgængelig ('affordable')

- At deltagerne er i stand til at betale for at være med
 - kontingent,
 - til udstyr mv.
- For visse grupper er prisen for at deltage en reel barriere
- Ofte er det dog andre barrierer, som er årsag til den manglende betalingsvillighed

Acceptabel ('acceptable')

- Hvad der for barnet – og forældrene - opleves som foreneligt med normer og værdier
 - fx idrætsaktiviteter der skal forenes med forventninger til piger af anden etnisk herkomst end dansk
- At idræt opfattes som et relevant og acceptabelt middel i forhold til målet

Meningsfuld ('appropriate')

- Aktiviteten skal opfattes som meningsfuld i forhold til målgruppens opfattelse af 'det gode liv', traditioner og livsverden (især familieværdier)
 - For mange er idræt ikke en del af 'det gode liv'
 - Idræt er ikke noget, der umiddelbart forekommer naturligt.
- Derfor kan det fx være problematisk at sammenblende 'aktivering' og 'idræt'.
- Inddragelse af 'brugergruppen' i udformningen af aktiviteten er derfor afgørende.

A magnifying glass with a black handle and a silver frame is positioned over a map of Denmark. The map is rendered in a high-contrast, black and white, stippled or dithered style. The magnifying glass is tilted, with the lens focused on the central part of the map, specifically the Jutland peninsula. The background is plain white.

Hvordan kan puljer
og projekter i højere
grad skabe udvikling i
idrætten?

I. En større præcisering af puljens formål, fx om den tager sigte på:

- **Lokale projekter**, der allerede fungerer eller er afprøvet med succes et andet sted, men har brug for midler til drift og udvikling.
- **Nye projekter**, hvor der især lægges vægt på nytænkning, og hvor godt dette er begrundet.
- **Landsidrætsorganisationers projekter**, hvor der især lægges vægt på organisatoriske og strukturelle forandringer af idrætten med henblik på inkluderende tiltag.

2. Større og mere præcise krav til ...

- **bevillingens anvendelse** med mulighed for at få ændringer deraf godkendt af bevillingshaver.
- ansøgningerne om at skulle **sandsynliggøre, at projektet kan fortsætte**, når bevillingen ophører.
- om **afrapportering** til især de større projekter.

3. Større faglig støtte

- I ansøgningsfasen
 - Projektdatabase
 - Videnscenter som kan rådgive
- I udviklingsfasen
 - Hjælp når 'projektet' får problemer

4. Mere målrettet evaluering

- Evalueringen er en **integreret del af puljen**.
- De lokale projekter bruger ikke tid og penge på evaluering, idet den overordnede evaluering har ansvaret for dette.
- Kravene til afrapportering afstemmes med evalueringen.
- Evalueringen påbegyndes ved de første projekters start.
- Evalueringen har som formål at vurdere de forskellige projekters og projektypers styrker og svagheder.
- Forskning i 'naturlige eksperimenter'.